

Zhrnutie Dohovoru o právach dieťaťa

Napísané špeciálne pre mladých ľudí

Existuje medzinárodný zákon, ktorý sa volá Dohovor o právach dieťaťa. Všetky krajiny na svete súhlasili, že tento zákon budú uplatňovať, okrem dvoch: USA a Somálska. Vaše práva sú o tom, čo je vám dovolené robiť a o tom, čo ľudia, ktorí sú za vás zodpovední, musia pre vás urobiť, aby ste boli šťastní, zdraví a v bezpečí. Samozrejme, aj vy máte určité povinnosti voči ostatným deťom a dospelým, pretože aj oni majú svoje práva.

Niektoré články boli vynechané, keďže sa zaoberajú technickým postupom uplatňovania dohovoru do praxe.

Článok 1

Každý človek do 18 rokov života má všetky práva uvedené v tomto Dohovore.

Článok 2

Tieto práva máte bez ohľadu na to, kto ste, kto sú vaši rodičia, akú máte farbu pleti, akého ste pohlavia či vierovyznania, akým jazykom hovoríte, či ste telesne alebo inak postihnutí, alebo či ste bohatí alebo chudobní.

Článok 3

Dospelí musia robiť vo vzťahu k vám len to, čo je pre vás najlepšie.

Článok 6

Každý musí uznať, že máte právo na život.

Článok 7

Máte právo na meno a pri vašom narodení by malo byť vaše meno, mená vašich rodičov a dátum narodenia zaregistrované. Máte právo na štátnu príslušnosť, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

Článok 9

Od svojich rodičov by ste nemali byť oddelení, iba ak by takéto odlúčenie bolo na váš prospech. Ak by vás napríklad rodičia týrali, alebo nestarali sa o vás. Ak sa vaši rodičia rozhodnú žiť oddelene, budete musieť bývať len z jedným z nich, ale budete mať právo stykať sa s obidvomi rodičmi.

Článok 10

Ak vy alebo vaši rodičia žijú v inej krajine, máte právo na to, aby ste sa spojili a žili spoločne na jednom mieste.

Článok 11

Nikdo vás nesmie uniesť a ak sa tak náhodou stane, vlády sa musia zo všetkých síl snažiť o vaše navrátenie.

Článok 12

Kedykoľvek príjmu dospelí rozhodnutie, ktoré vás nejakým spôsobom ovplyvní, máte právo vysloviť svoj názor a dospelí ho musia brať vážne.

Článok 13

Máte právo vyhľadávať informácie a povedať čo si myslíte, či už ústne, písomne, formou umenia, avšak váš prejav nemôže útočiť na iných.

Článok 14

Máte právo myslieť si čo chcete a vyznávať také náboženstvo, aké chcete. Vaši rodičia by vám mali pomôcť naučiť vás rozlišovať čo je dobré a čo zlé.

Článok 15

Máte právo stretávať sa, kamarátiť sa a združovať sa s inými ľuďmi, pokiaľ to nezasahuje do práv iných.

Článok 16

Máte právo na súkromie. Môžete si napríklad viesť denník, do ktorého nemá nikto právo nazrieť.

Článok 17

Máte právo získavať informácie z rozhlasu, televízie, novín, kníh, atď. z celého sveta. Rodičia musia zabezpečiť, aby ste dostávali informácie, ktorým dokážete porozumieť.

Článok 18

Obidvaja vaši rodičia sa musia podieľať na vašej výchove a robiť pre vás len to najlepšie.

Článok 19

Nikto vám nesmie ubližovať. Dospelí musia zabezpečiť, aby ste boli chránení proti zneužívaniu, násiliu a zanedbávaniu. Dokoca ani vaši rodičia nemajú právo vám ublížiť.

Článok 20

Ak nemáte rodičov, alebo ak pre vás nie je bezpečné, aby ste so svojimi rodičmi žili, máte právo na zvláštnu ochranu a pomoc.

Článok 21

Ak vás majú adoptovať, dospelí musia zabezpečiť, aby bolo všetko zorganizované spôsobom, ktorý je pre vás najlepší.

Článok 22

Ak ste utečencom (to znamená že ste museli opustiť vašu krajinu, pretože život v nej by pre vás nebol bezpečný), máte právo na zvláštnu ochranu a pomoc.

Článok 23

Ak ste postihnutí, buď mentálne alebo fyzicky, máte právo na zvláštnu starostlivosť a vzdelávanie, ktoré vám pomôžu vyrásť rovnakým spôsobom, ako ostatné deti.

Článok 24

Máte právo na zdravie. Znamená to, že keď ste chorí, máte nárok na profesionálnu starostlivosť a lieky. Dospelí sa musia v prvom rade zo všetkých síl snažiť, aby ich deti neochoreli, najmä tým, že im dávajú stravu a starajú sa o ne.

Článok 27

Máte právo na primeranú životnú úroveň. To znamená, že rodičia musia zabezpečiť, aby ste mali čo jesť, čo si obliecť, kde bývať, atď. Ak si to rodičia nemôžu dovoliť, musí pomôcť vláda.

Článok 28

Máte právo na vzdelanie. Musíte získať základné vzdelanie, ktoré musí byť bezplatné. Mali by ste tiež mať možnosť chodiť do strednej školy.

Článok 29

Účelom vašej výchovy je plne rozvinúť vašu osobnosť, talent a duševné a fyzické schopnosti. Výchovou by ste mali získať úctu voči vašim rodičom, kultúrnej identite, prostrediu v ktorom žijete a voči hodnotám iných, a tým byť pripravení na zodpovedný a pokojný život v slobodnej spoločnosti, rešpektujúc práva iných ľudí a svoje okolie.

Článok 30

Ak ste členom menšiny, máte právo na vlastnú kultúru, vyznávanie a praktizovanie vlastného náboženstva a používanie vlastného jazyka.

Článok 31

Máte právo hrať sa a právo na oddych a voľný čas.

Článok 32

Máte právo na ochranu pred prácou na miestach alebo v podmienkach, ktoré by mohli uškodiť vášmu zdraviu alebo prekážať vášmu vzdelávaniu. Ak na vašej práci niekto zarába, mali by ste dostať spravodlivo zaplatené.

Článok 33

Máte právo byť chránení proti drogám a ľuďom, ktorí sa živia výrobou a predajom drog.

Článok 34

Máte právo na ochranu proti pohlavnému zneužívaniu. Znamená to, že nikto nesmie s vašim telom robiť nič čo sami nechcete, napríklad fotiť a dotýkať sa ho, alebo nútiť vás povedať veci, ktoré povedať nechcete.

Článok 35

Nikto vás nesmie uniesť alebo predať.

Článok 37

Aj keď spravíte niečo nesprávne, nikto vás nesmie potrestať spôsobom, ktorý by vás ponižoval, alebo vám ubližoval. Nikdy by vás nemali zatvoriť do väzenia a keď, tak len v krajnom prípade. Ak ste uväznení, máte právo na zvláštnu starostlivosť a pravidelné návštevy vašich príbuzných.

Článok 38

Máte právo na ochranu v časoch vojny. Ak ešte nemáte pätnásť rokov, nesmiete byť v armáde ani sa zúčastňovať bojov.

Článok 39

Ak ste sa stali obeťou zranenia alebo zanedbávania, napríklad počas vojny, máte právo na osobitnú starostlivosť a zaobchádzanie.

Článok 40

Máte právo na obhajobu ak ste boli obvinení zo spáchania trestného činu. Polícia, právnici a sudcovia s vami musia zaobchádzať s úctou a zabezpečiť, že rozumiete všetkému, čo sa okolo vás deje.

Článok 42

Všetci dospelí a všetky deti musia tento Dohovor poznať. Máte právo učiť sa o svojich právach a dospelí by sa o nich mali učiť tiež.

Zdroj:

<http://www.unicef.sk/prava-deti/art70.html>